

ביקורת ספרים

ד"ר אברהם טננבוים

"טבע שני": אליס הופמן

תרגמה מאנגלית לילית אור, הוצאת הד ארצי, 192 עמודים - מחיר מומלץ 59 ש"ח.

הזאבים לבין דמויות הרומן, הן בנוגע ליחס שבין איש לרעהו והן ביחס לטבע בכלל. הקבלה שלא בהכרח יוצאים ממנה בני האדם טובים יותר.

התנהגותו של סטיבן מביאה לשינוי בכל מערכות היחסים המתוארות בסיפור. בין איש לאשתו, אמו לבנה המתבגר, זוג נאהבים צעיר, אחים קשורים, זקן נרגן וכועס, ועוד. בכלם מביאה תובנתו של איש הזאב לשיפור והבנה מצד המעורבים.

כמו כל סיפורי הפיות למיניהן, גם אצלנו הסיפור מפתיע ואיננו נחזה מראש, ועד הרגע האחרון קשה לדעת את כיוונו הסופי. משום מה סווג הספר בעברית כספר "מתח". גם החלק הזה נמצא בו כמובן, אולם עדיף היה אולי לקרוא לו 'דרמה פנטסטית שירית'. כדי לא להפריע לקורא לא נתאר את המשך העלילה. נוהיר רק שקריאתה ממכרת וכדאי אולי להקציב פרק זמן מתאים מראש.

הופמן היא סופרת אמריקאית המתגוררת בפאתי בוסטון, שפרסמה כבר שלושה עשר ספרים שמהם תורגמו לעברית שניים בלבד ("טבע שני" ו-"קסם שימושי"). ספריה נמכרו במיליוני עותקים למרות היותה של הופמן מראיונות, יחסי-ציבור, ומסעות מכירות. "טבע שני" הוא העשירי ובין הטובים שבספריה. בכלם ישנו דגש על הפנטסטי, על הבלתי קיים, ועל היקומים החלופיים. הופמן מתעניינת יותר ביצירת עולמות אלטרנטיביים מאשר במיצי הקיים בתבל המצומצמת אותה אנו מכירים.

כתיבתה של הופמן היא פשוטה, יפה, ומפתה את הקורא לעולמות שאינם אפשריים. מובן מאליו שאנשי זאב אינם בורחים מבתי חולים ומחונכים בן לילה להתנהג כאחד האדם. גם הקוראים מודעים לכך במהירות. אולם קסמה של הופמן נעוץ בכך שחוסר ריאליזם זה איננו מציק. הקוראים הולכים שבי אחרי המספרת ואחרי העולם הפנטסטי-ריאלי המתואר בו, ואינם מוטרדים מזוטות של מה בכך. נכון הוא שבעולמנו אין זולגות דמעות מעיני האיילים, הוורדים אינם פורחים בן לילה, ולעולם אין השלג אדום מדם, אולם כל זה איננו גורע כי אם מוסיף על איכותה של הבדיה. מומלץ ומענג ■

מעט לכל העמים שוכני אירופה קיימות מסורות עתיקות המתאייחסות לאותה דמות מיתולוגית של אדם זאב. אותם יצורים מעוותים שגופם גוף אדם וראשם ראש זאב. יצורים דימוניים המסתובבים בלהקות זאבים אמיתיות ואורבים לקורבנותיהם בני התמותה הרגילים. מקורה של אגדה זו איננו ידוע וסברות רבות הועלו בשכבר הימים לפישרה. בראשית נחשבו הללו למכשפים ושדים ורבים נאשמו והוצאו להורג בעוון זה. כשהתקדמה מעט האנושות נחשבה התופעה למחלת נפש, בדומה למחלתו של נבוכדנצר, שלפי רמזים בתנ"ך ראה עצמו חייית טבע.

הסבר מודרני יחסית ניתן בשנים האחרונות על ידי הקרימינולוגיה המודרנית שהחלה להיתקל בתופעה של רוצחים סדרתיים. על פי תיאוריה זו לא יכלו אנשי העבר להסכים עם העובדה שאחד משלהם הוא אותו רוצח מתועב. אשר לכן, הומצא אותו "אדם זאב" שעליו הוטלה אשמת הרציחות הסדרתיות שבתוך העיירה.

אלא שתיאוריה אחרת מקובלת יותר, גורסת כי בכל מיתוס עממי ישנו שמץ של אמת ויותר מכך. במילים אחרות, אכן היו זאבות שאימצו לעצמן תינוקות אדם והללו גדלו עם הזאבים. לאגדת רמוס ורומולוס מייסדי רומא ישנו בסיס עובדתי. המעוניינים/ות יכולים/ות לקרוא את ספרו של ארנולד גול שיצא לאור בעברית כבר בשנת 1948 ("ילדים בין זאבים", תרגם לעברית ש. גול, ספרית פועלים 1948). הספר מתעד את גורלן של שתי ילדות כבנות שמונה ושלוש, שנמצאו במשפחת זאבים בהודו, וגודלו בבית יתומים. הילדות מתו בגיל צעיר (הגדולה בת שבע עשרה לאחר כתשע שנים, והקטנה כבת ארבע לאחר שנה), אולם מטפליה ניהלו יומן מסודר יחסית, כך שכפי הנראה אכן התרחשו הדברים. נציין שהיות ומספר הזאבים הנמצא כיום בעולם הצטמצם פלאים, בוודאי בקרבת מקום יישוב, הרי ממילא תופעה זו, לשמחתנו, כבר איננה קיימת.

לתוך עובדות יבשות אלו שוזרת אליס הופמן אגדה מכושפת הנקראת בשקיקה מתחילתה ועד סופה. רובין מור, אישה יפה הנמצאת בהליכי גידושין מבעלה השוטר ורודף השמלות, נאבקת לבדה בגידולו של בנה המאוהב עד טירוף בבתה המתבגרת של חברתה הטובה ביותר. בנוסף לכך, היא מטופלת בסבה הזקן והבלתי נסבל שאיננו יכול לטפל בעצמו, אך מתעקש להמשיך לגור לבדו, ולמור את חייו כולם. רובין מגיעה לביקור אצל אחיה הפסיכיאטר ומתודעת לסטיבן, מי שגודל כפעוט על ידי זאבים, נמצא פצוע וכחוד במלכודת בלתי חוקית של ציידים באיזוריה הפראים של מינסוטה, ואמור באותה שעה ממש להישלח למוסד סגור בירכתי המדינה לשארית חייו. זאת לאחר שכל הבדיקות שנעשו לו הראו כי הלה כפי הנראה פגום לחלוטין ביכולותיו.

בדחף בלתי נשלט, שאיננו מובן אף לה עצמה, מצילה רובין את סטיבן ומביאה אותו לגור עמה בביתה שבאי מסתורי בסמוך לניו-יורק. במהלך שהותו בקרבתה מלמדת רובין את סטיבן את מנהגי החיים המודרניים, החל משימוש בסכין ומזלג, להתרחץ ולהתלבש, ועד לקריאת ספרים ועיתונים. מיומנויות שחלקן הוא זוכר במעומעם מעברו הטרומ-זאבי.

הקטעים המלבבים ביותר לטעמי הם אותן פיסות זכרון בהם חוזר סטיבן אל עברו וחייו הקודמים בין אחיו הזאבים. לאט לאט אנו לומדים על הארגון החברתי המשוכלל וההיררכי של חבורת זאבים, על המונוגומיות של זוג זאבים עד סוף ימיהם, על שיטות הטרף, הלכידות החברתית, ועוד. התיאור מלא הקסם מכריח את הקורא לעשות, שלא מרצונו, הקבלה בין התנהגות

אתר ארגון הבוגרים באינטרנט

לארגון הבוגרים אתר באינטרנט בו תוכלו למצוא מידע על ארגון הבוגרים, על פעילויות התאים, כתבות ועדכונים. לאחרונה פועלת באתר חנות וירטואלית לרכישה של מוצרי סמל הנושאים את סמלי האוניברסיטה העברית וביניהם עניבות וצעפים שחורים. האתר מאובטח ואפשר לרכוש בו את המוצרים באמצעות כרטיסי אשראי. כתובת אתר הבוגרים: <http://alumni.huji.ac.il>
ניתן להיכנס לחנות ישירות בכתובת <http://alumnistore.huji.ac.il>
אפשרות נוספת לרכישת מוצרי סמל היא באמצעות מוקד הזמנות ארצי של האוניברסיטה העברית בירושלים טל: 03-5774300 (24 שעות ביממה, התשלום בכרטיס אשראי בלבד והמחיר כולל דמי משלוח ומע"מ).